

**M.A. (PHILOSOPHY) Semester - 2 (CBCS) Examination****March/April – 2026 (As Per Syllabus Year-2023)****Indian Philosophy Part -2 (Core)****Time: 2:30 Hours****Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

|          |                                                                  |      |
|----------|------------------------------------------------------------------|------|
| પ્રશ્ન-૧ | ભારતીય દર્શનની વિશેષતાઓ જણાવો.                                   | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૧ | ભારતીય દર્શન વિરુદ્ધના આક્ષેપો અને તેના શક્ય પ્રત્યુત્તરો જણાવો. |      |
| પ્રશ્ન-૨ | ન્યાયનો અનુમાનનો ખ્યાલ સમજાવો.                                   | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૨ | ન્યાય કુસુમાંજલિ અનુસાર ઈશ્વરના અસ્તિત્વની સાબિતીઓ આપો.          |      |
| પ્રશ્ન-૩ | સાંખ્યનો સત્કાર્યવાદ સમજાવો.                                     | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૩ | સાંખ્યાની પુરૂષના અસ્તિત્વની સાબિતીની દલીલ જણાવો.                |      |
| પ્રશ્ન-૪ | યોગ દર્શનમાં ઈશ્વરનું સ્થાન સમજાવો.                              | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૪ | પૂર્વમીમાંસા દર્શનમાં શક્તિનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.                  |      |
| પ્રશ્ન-૫ | કોઈ પણ બે લખો.                                                   | (૧૪) |
|          | 1) વૈશેષિકનો પદાર્થનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.                          |      |
|          | 2) શંકરાચાર્ય અનુસાર વિવર્તવાદનો સિદ્ધાંત સમજાવો.                |      |
|          | 3) રામાનુજાચાર્ય અનુસાર સગુણ બ્રહ્મનો ખ્યાલ સમજાવો.              |      |
|          | 4) ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનનું વિભાજન સમજાવો.                          |      |

**ENGLISH VERSION**

|       |                                                                               |      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------|------|
| Que.1 | State the characteristics of indian philosophy.                               | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.1 | State the allegations against the indian philosophy and their possible reply. |      |
| Que.2 | Explain the concept of nyaya's inference.                                     | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.2 | Give proofs of the existence of the god according to nyaya kushumanjali .     |      |
| Que.3 | Explain sankhya's satkaryvad.                                                 | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.3 | State the argument of sankhya to prove the existence of purusha.              |      |
| Que.4 | Explain the place of god in yoga darshan.                                     | (14) |
|       | OR                                                                            |      |
| Que.4 | Clarify The concept of Shakti in purva mimansa darshan.                       |      |
| Que.5 | Answer Any Two.                                                               | (14) |
|       | 1) Clarify the concept of padartha in vaisheshik.                             |      |
|       | 2) Explain the theory of vivartavada according to the Shankaracharya.         |      |
|       | 3) Explain the concept of <i>sagun bramh</i> according to the ramanujacharya. |      |
|       | 4) Explain the division of indian philosophy.                                 |      |

\*\*\*\*\*